

ไสยศาสตร์

กับ..

คนไทย

รศ.ดร.เดือน คำดี

ไสยศาสตร์ (Magic) คือ วิชาว่า ธรรมชาติ (Super - Natural Power) กายภาพ และมนุษย์มักคิดว่าเป็นเรื่อง ด้วยการใช้อำนาจลึกลับของ มนุษย์จะต้องมีวิธีและเครื่องมือ และโดย นอกเหนือธรรมชาติไม่สามารถเข้าใจได้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เครื่องรางของขลัง เฉพาะจิตใจจะต้องมีลักษณะพิเศษ จึง จึงกลายเป็นศาสตร์ลึกลับไป คำว่า ไสย และเวทมนตร์คาถาอาคม เกิดขึ้นพร้อม จะเข้าถึงซึ่งกฎแห่งวิทยาศาสตร์ทาง แผลงมาจากคำว่า ไชวะ (Shiva) ส กับความเชื่อของมนุษย์ที่ว่า ในธรรมชาติ จิตนั้นได้ การที่จะมีจิตใจพิเศษนั้น จะ กับตัว ศ เป็นเสียงเดียวกัน เลยเรียกเป็น อันลึกลับซับซ้อนที่มนุษย์ยังไม่อาจ ต้องอาศัยพิธีกรรมบางอย่างเป็นสื่อ และ ไสย ตามคติในศาสนาพราหมณ์ บาง เข้าใจได้ทั้งหมด มีอำนาจพิเศษเหนือ มีอักษรบางตัวเป็นกุญแจไขเข้าไปสู่ ท่านใช้คำว่า มายาศาสตร์ ธรรมชาติบางอย่างแฝงเร้นอยู่เช่นเดียว อำนาจนั้น ความศักดิ์สิทธิ์ หรือความ แต่ในสังคมไทยโดยเฉพาะใน กับพลังธรรมชาติ เช่น แสง เสียง หรือ ขลัง ก็จะมีปรากฏตัวตามสื่อที่มนุษย์ สมัยโบราณ ยึดถือ ไสยศาสตร์กับพุทธ กฎกลศาสตร์ต่าง ๆ ถ้าหากมนุษย์ ค้นพบนั้น ศาสนาเป็นเรื่องเดียวกันไม่ถือว่าเป็น สามารถฝึกจิต หรือมีกุญแจไขไปสู่แหล่ง กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ไสยศาสตร์มี เรื่องนอกศาสนา และถือว่าไสยศาสตร์ อำนาจนั้นได้แล้ว มนุษย์จะได้พบกับ ป่อเกิดร่วมกันกับศาสนา ระดับธรรมชาติ เป็นวิชาการที่ทุกคนต้องเล่าเรียน โดย ความมหัศจรรย์ และพิสดาร และ นิยม (Naturalism) ที่เชื่อว่ามีอำนาจ เฉพาะผู้บวชเป็นพระสงฆ์ ดังนั้น คำว่า สามารถนำอำนาจนั้นมาใช้ได้อย่างมี บางอย่างแฝงเร้นอยู่ในธรรมชาติ ที่ไม่ ไสย จึงแปลงมาจากคำว่า เสวย ในสมัย ประสิทธิภาพ แต่การจะได้อำนาจนอก อาจพิสูจน์ได้ด้วยกฎเกณฑ์วิทยาศาสตร์ ก่อนเมื่อยังไม่มีคำว่า ไสยศาสตร์ คนไทย

* อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ :

Ph.D. (Philosophy) Magadh University, India.

ใช้คำว่า เวทมนตร์บ้าง คาถาบ้าง วิทยา เรียกว่าเป็นกฎแห่งความคล้ายคลึงกัน ได้อย่างเด็ดขาด เช่น ในการทำพิธีไสย-
อาคมบ้าง หรือบางครั้งก็ใช้คำว่า ไสย (Similaristic Magic) และอย่างหลัง ศาสตร์ดำ ต้องการที่จะทำร้ายศัตรู ก็
สั้น ๆ ในความหมายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรียกว่ากฎแห่งผัสสะหรือมีเชื่อติดต่อกัน จะต้องปั้นเป็นรูปศัตรูคนนั้นแล้วเขียนชื่อ

ไสยศาสตร์อาจแบ่งออกได้เป็น (Contagious Magic) หรือเอาเส้นผมหรือเล็บที่ได้มาจากร่าง-
3 ลักษณะ คือ พวกแม่มดหมอผีและผู้วิเศษ ย่อม กายศัตรูเข้าฝังไว้ในรูปนั้นสมมุติว่า เป็น

1. แบ่งตามผลประโยชน์ และ อาศัยกฎแห่งความคล้ายคลึงกันนี้ เป็น ศัตรูคนนั้นจริง ๆ แล้วทำพิธีเสกคาถา
จุดประสงค์ที่ต้องการ กล่าวคือ ผู้กระทำ แนวอนุমানว่าตนอาจทำให้เกิดผลิตผล อาคม หรือทำอะไรที่เห็นว่าลึกลับหรือศักดิ์-
ไสยศาสตร์บางคนทำเพื่อให้ร้ายผู้อื่น ขึ้นได้ตามปรารถนาด้วยการเอาอย่างตาม สิทธิ์ และเอาเข็มหรือมีดแทงไปในรูปนั้น
บางคนทำเพื่อแก้ผลร้ายที่เกิดแก่ตนและ เช่น การทำเสน่ห์ยาแฝด โดยการปั้นรูป จะเกิดผลทำให้ศัตรูคนนั้นตาย ประดุจ
ผู้อื่น ในลักษณะนี้ไสยศาสตร์อาจแบ่ง เป็นหญิงชายกอดกัน แล้วทำพิธีตามลัทธิ ว่าถูกแทงตายจะนั้น กรณีนี้มีทั้งไสย-
ย่อยลงไปได้อีก คือ ก็จะ ผลิตผลสะท้อนไปถึงหญิงชายที่ตน ศาสตร์เลียนเอาอย่างและไสยศาสตร์มี

1) ไสยศาสตร์ดำ (Black Magic) ต้องการให้กอดกันในลักษณะละม้าย เชื้อติดต่อกับควบคุมกันอยู่ในตัวทั้ง 2 อย่าง
คือไสยศาสตร์ที่ทำเพื่อให้ร้ายผู้อื่นมีผล คล้ายคลึงกันนี้ หรือการปั้นรูปฝังรอย

เป็นทุกข์ เช่น ทำเสน่ห์ยาแฝด และทำ เรื่องเหนางแมวขอฝน เรื่องสาดน้ำ ไสยศาสตร์ โดยวิธีการทางไสยศาสตร์
คุณไสยฝังรูปฝังรอย หรือลัทธิซาตาน สงกรานต์ เรื่องปั้นเมฆ เป็นต้น เรื่อง มีส่วนประกอบคือผู้กระทำพิธีและตัวพิธี
ซึ่งเป็นการกระทำที่ก่อผลร้ายแก่ผู้อื่น เหล่านี้อาจเรียกรวมในทางปฏิบัติว่าสืบ เอง ซึ่งประกอบด้วยการกระทำต่าง ๆ
โดยอาศัยเวทมนตร์คาถา และเครื่องราง มาจากกฎแห่งไสยศาสตร์การเลียนเอา และวัตถุที่ใช้ในพิธี ซึ่งอาจเป็นวัตถุสิ่ง
ของของซึ่งเป็นเครื่องมือเรียกตริจจวนวิธี อย่าง

2) ไสยศาสตร์ขาว (White ส่วนกฎแห่งผัสสะ หมายถึงการ คาถาอาคม หรือเพียงแก้วตฤขข้อความ
Magic) การกระทำมีผลเป็นสุข เช่น กระทบกันแล้วเลียนแบบ เช่น พิธีบูช เท่านั้น

การอยู่ยงคงกระพัน การทำพิธีเพื่อเป็น นอนบ่าวสาวที่เชิญผัวเมีย คู่แต่งงานแต่ ไสยศาสตร์แม้จะเป็นเรื่องการ
สิริมงคลแก่ตน และการแก้อาถรรพณ์ ที่อื่นมาปูที่นอนและนอนเป็นฤกษ์ให้ แสงหาอำนาจบางอย่างในธรรมชาติ
ปัดรังควาน เป็นต้น บางครั้งเรียกอิทธิวิธี ต่อไปเมื่อผัวเมียคู่บ่าวสาวมานอนยังที่ ของมนุษย์ด้วยจิตที่เรียกว่าวิทยาศาสตร์

ถ้าเราจะวิเคราะห์โดยแยกหลัก นั้นก็จะมีผลเกิดเป็นความสุข ความเจริญ ทางจิตก็ตาม มนุษย์ก็ยังคงสงสัยและ
แห่งความคิดนึก ซึ่งอาศัยเมจิกหรือ และเป็นผู้มีอายุยืน มั่งคั่ง และมีลูกเต็ม ศึกษาค้นคว้าหากฎเกณฑ์ของมนต์ตลอด
ไสยศาสตร์เป็นหลัก เมื่อประมวลลงแล้ว มาก เหมือนกับคู่ผัวเมียที่เชิญมาปูที่นอน มาทุกยุคทุกสมัย แต่ศาสตร์นี้ก็ยังคงเป็น
ก็อาจรวมกันได้เป็น 2 ประเภท คือ “สิ่ง ฉะนั้น เรื่องอย่างนี้อาจเรียกในทาง ศาสตร์ลึกลับเฉพาะอยู่นั่นเอง แต่อย่างไร
เหมือนกันก็ผลิตผลเหมือนกัน หรือผล ปฏิบัติว่าไสยศาสตร์มีเชื่อติดต่อก

ย่อมคล้ายคลึงกับเหตุ” น้อย่างหนึ่ง “สิ่ง แม้จะแยกออกเป็น 2 ประเภท จะพบว่า
ซึ่งครั้งหนึ่งเคยกระทบถูกต้องกันก็ยังคง คือไสยศาสตร์แห่งการเลียนเอาอย่างและ

เป็นเช่นนั้นต่อไปอีก แม้จะอยู่ห่างไกล ไสยศาสตร์ที่มีเชื่อติดต่อกันแล้วก็ตาม แต่ จิตใจของมนุษย์ 2 ประการ คือ
กัน เมื่อการกระทบถูกต้องขาดตอนกัน การปฏิบัติที่แสดงออกในลักษณะของ

ไปแล้ว” นี้อีกอย่างหนึ่ง อย่างแรกอาจ ไสยศาสตร์บางอย่าง ก็ไม่อาจแยกกัน ไม่ใหญ่ กลัวความเจ็บปวดของสถานที่

1. ความกลัว เช่น กลัวผี กลัวต้นไม้ใหญ่ กลัวความเจ็บปวดของสถานที่

กลัวความเจ็บไข้ได้ป่วย กลัวภัยพิบัติ แล้วถอนถอดถูกต้องเป็นล่องหน และอุบัติเหตุต่าง ๆ หัวใจกฤษ อธิธิเจ เสน่ห์กล

2. ความต้องการ เช่น ต้องการ แล้วเล้ามนต์เสกหมิ่นกินน้ำมัน ไชยคลาภ ชัยชนะในการแข่งขัน การต่อสู้ เข้าในห้องลองวิชาประสาเด็ก ความปลอดภัย ความสุข และความ เหวงจนเหล็กแหลมลู่อยู่ย่นสบายใจ มหาทะมึนยืนยงคงกระพัน

จากมูลเหตุจูงใจ 2 ประการ ดัง ทั้งเลขยันต์ลางเหมือนไม่เคลือบคลาย กล่าวนี้เอง ทำให้มนุษย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติ แล้วทำตัวหัวใจอติปิไล ตามความเชื่อในไสยศาสตร์ด้วยวัตถุ สะเดาะไซ้ตรวนได้ตั้งใจหมาย ประสงค์ 2 ประการ คือ สะกดคนมนต์จิ้งจังกำบังกาย

1) ในด้านบวก ได้แก่ นำมาซึ่ง เมฆฉายสุริย์จันทร์ขยันดี โชคดี ความสำเร็จ และความสุข ความ ทั้งเรียนธรรมกัมมัฏฐานนิพพานสูตร ปลอดภัย เรียกว่า สิริมงคล ร้องเรียกภูตพรายปราบกำราบผี

2) ในด้านลบ ได้แก่ การมุ่ง ผูกพยนต์หุ่นหญ้าเข้ารวี ทำลายสิ่งไม่ดีต่าง ๆ เช่น เควาะหรีร้าย ทองประศรีสอนหลานช้านาญมา ศัตรูโรคภัยไข้เจ็บ ภัยพิบัติ และอุบัติเหตุ ครูทองประศรีคือมารดาของขุน เป็นต้น เรียกว่า สะเดาะเคราะห์ แผน หรือพ่อพลายงามนั่นเอง ได้ทำ

การศึกษาของคนไทย ในสมัย หน้าที่เป็นครูสอนวิชาความรู้ให้แก่พลาย อยุรยาต้องเรียนไสยศาสตร์ควบคู่กับ งามในเบื้องต้น เนื้อหาวิชาที่สอนใน พุทธศาสนา เช่น ในเรื่องขุนช้าง ขุนแผน สมัยนั้น เริ่มแรกให้เรียนภาษาขอมก่อน อันเป็นนิยายอิงบุคคลพื้นบ้านสะท้อน เพราะภาษาขอมเป็นภาษาบันทึกพระ ชีวิตในสังคมไทย ตั้งแต่สมัยโบราณจน ธรรม ผู้ที่จะแตกฉานในธรรมะและวิชา ถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งผู้แต่งได้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรการศึกษาไทยสมัย อาคมต่าง ๆ ต้องรู้ภาษาขอมเป็นพิเศษ โบราณเป็นอย่างไร เช่น ในตอนกำเนิด และภาษาไทยเป็นภาษาที่จะต้องรู้เป็น พื้นฐาน จากนั้นจึงเข้าไปศึกษาในพระ พลายงาม สุนทรภู่ กวีเอกสมัยรัตน- คัมภีร์พุทธเทศ ที่ว่าด้วยคาถาอาคม โกสินทร์ กล่าวไว้ว่า ต่าง ๆ ทางพุทธศาสนามีพระภิกษุเป็น

“อันเรื่องราวกล่าวความพลายงาม ครู น้อย

ค่อยเรียบร้อยเรียนรู้ครูทองประศรี นั้น คืออะปัดมั่ง หรืออะปัดตลอดเป็น ทั้งขอมไทยได้ดั้นกียันดี คาถาสำหรับทำให้อนรัก มักใช้เขียนลง เรียนคัมภีร์ พุทธเทศ พระเวทมนตร์ บนฝ่ามือแล้วผัดหน้า หรือใช้เสกเป่าก็มี ปัดมั่ง ตั้งตัวนะปัดตลอด อธิธิเจเป็นชื่อคาถาที่ใช้เขียนลงบนฝ่ามือ

แล้วภาวนาว่า “นะ เมตตา โม กรุณา พุท ปราณี ธา ยินดี ยะ เอ็นดู” ดังนี้แล้ว ผัดหน้าเป็น คาถามหาเสน่ห์ทำให้คนรัก

ส่วนหัวใจอติปิไล ก็เป็นคำย่อบท พุทธคุณ คือ อติปิไล ย่อว่า อธิ.สวา.สุ.อิ : อติปิไล สวา: สวากขาโต สุ: สุปฏิปันโน ใช้สวดสะเดาะไซ้ตรวน หรือถูกญแจ ต่าง ๆ และสวดเพื่อเมตตาตามหานิยม อยู่ยงคงกระพันในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับอธิธิเจที่อาจแสดงอธิธิฤทธิ์ ใช้เป็นมนต์สะกดคน และกำบังกายได้ เป็นต้น วิชาอาคมเหล่านี้ คนหนุ่มใน สมัยอยุธยาจำเป็นต้องเรียนรู้ติดตัวเป็น หลักสูตรบังคับสำหรับชายหนุ่ม ตั้งแต่ แรกศึกษาเลยทีเดียว ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นวิชา ป้องกันตัว ในการที่ทุกคนจะต้องออก รบตามหน้าที่และต่อสู้ป้องกันตัวในยาม ปกติ และแสดงฝีมือเพื่อให้สาวรัก

จากนั้น จึงจะศึกษาในระดับสูง ขึ้นอันเป็นเรื่องของการบำเพ็ญทางจิต เกี่ยวกับปัญญาตามลำดับ กล่าวคือ ศึกษาวิชาพุทธศาสนา ว่าด้วยกัมมัฏฐาน และนิพพานสูตรโดยตรง กัมมัฏฐาน แปลว่า ที่ตั้งแห่งการงาน หมายถึง อุบาย ทางใจ มี 2 ประการ คือ สมถกัมมัฏฐาน เป็นอุบายสงบใจ และวิปัสสนากัมมัฏฐาน เป็นอุบายทางปัญญา

แม้ในเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระ อภัยมณีกับศรีสุวรรณไปเรียนวิชาพระ อภัยมณี อายุ 15 ปี ศรีสุวรรณ อายุ 13 ปี ทำวสุทัศน์พระบิดาส่งไปศึกษาวิชา ด้วยเจตนาธรรมที่จะนำมาปกครองป้องกันบ้านเมืองของตน ตามอย่างโบราณ

ราชประเพณี คือเวทมนตร์คาถา หรือ และผู้อื่น

ไสยศาสตร์นั่นเอง ดังที่สุนทรภู่เขียนว่า

พอจะแจ้งเจ้าจงจำคำโบราณ

อันชายชาญเชื้อกษัตริย์ชาติติยา

ย่อมพากเพียรเรียนไสยศาสตร์เวท

สิ่งวิเศษสืบเสาะแสวงหา

ได้ป้องกันอันตรายนครา

ตามกษัตริย์ชาติติยาอย่างโบราณ

พระลูกรักจักสืบวงศ์กษัตริย์

จงรีบรัดเสาะแสวงแห่งสถาน

หาทศปาโมกข์ชานาญชาญ

เป็นอาจารย์พากเพียรเรียนวิชา

สาเหตุที่พระบิดาโกรธ และขับไล่

พระอภัยมณี กับศรีสุวรรณ ก็เพราะ

พระอภัยมณีไปเรียนวิชาแปปี ศรีสุวรรณ

เรียนวิชาการบีกระบอง ไม่ศึกษาวิชา

ไสยศาสตร์ หรือเวทมนตร์คาถาอันเป็น

วิชาที่จำเป็น และสำคัญในการปกครอง

บ้านเมืองในสมัยโบราณ โดยเฉพาะ

สำหรับผู้ปกครองประเทศ ดังนั้น ไสย-

ศาตร์จึงจำเป็นสำหรับพระราชา มหา

อำมาตย์และราชการ เป็นต้น

การใช้ไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์มีหลายประเภท แต่ละ

ประเภทมีวิธีการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์

ของบุคคลและเงื่อนไขอาจแยกให้

เห็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สะกดคนให้หลับ เพื่อลอบเข้า

ใจมิตีศัตรู ลอบเข้าหาหญิงที่ตนรัก

2. สะเดาะกลอน หรือโชตรวน

เพื่อหนีจากที่คุมขัง

3. กำบังไม่ให้ใครเห็นตัว หรือ

การหายตัว เพื่อป้องกันภัยของตนเอง

8. แปลงกาย เพื่อแสดงวิชาไม่ให้

4. สะกดจิ้งจก คือ ทำให้ผู้อื่น คนจำได้ โดยแปลงสิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่ง

หนึ่ง เช่น คนหนุ่มแปลงเป็นคนเฒ่า คน

ความสง่า น่าเกรงขามแก่ผู้พบเห็น ช่ม

เดียวแปลงเป็นร้อยเป็นพันคนเป็นกองทัพ

คนแปลงเป็นสัตว์ต่าง ๆ หรือชายแปลง

5. แคล้วคลาด คือ คุ้มครองตนให้ เป็นหญิง หรือแปลงเป็นชาย รวมทั้ง

6. มหานิยมคือ ทำให้ใคร ๆ เป็นต้น

9. ประลองวิชา คือ ทำให้เกิด

ปราฏการณ์ต่าง ๆ ในการสงคราม

หรือในการต่อสู้ผู้รู้ไสยศาสตร์จะใช้เวท-

มนตร์ทำให้เกิดปราฏการณ์ต่าง ๆ ได้

7. ทำเสน่ห์ คือ ทำให้ผู้อื่นหลงรัก เช่น ทำให้แผ่นดินถล่ม ทำให้น้ำท่วม

เช่น เป่ามนต์เทพธิดาจน หรือมนต์มหา

ละลวยให้ผู้หญิงหลงรัก และยอมตามใจ

ในขณะที่ยังลังเลใจไม่ยอมตามใจ หรือ

ผู้หญิงทำให้ผู้ชายตามใจและหลงรัก

กระแสนถึงตนเสมอ หรือให้เกลียดชังหญิง

อื่นที่เป็นคู่แข่งของตน

10. เลี้ยงผีไว้เป็นบริวาร คือการ

เลี้ยงผีไว้เป็นบริวารรับใช้ให้ทำการต่าง ๆ

เช่น เลี้ยงผีเมืองไว้รบกับผีป่า ผีพราย

ผีกุมารทอง วรรณ เป็นต้น เพื่อปราบศัตรู

ที่เป็นผี หรือทำลายข้าศึกต่าง ๆ

11. ปลุกเสกของให้ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อทำประโยชน์อย่างอื่น ๆ ให้สำเร็จ เช่น การเสกสายสิญจน์ เสกน้ำดัดผม เสกข้าวสาร ปลุกเสกเครื่องราง ปลุกเสกหุ่นหญ้า ปลุกเสกดาบฟ้าฟื้น และปลุกเสกกุมารทอง วัชรนุ หนั่งหน้าผากควาย หรืออาวุธ เป็นต้น

12. บัดเป่าหรือแก้การกระทำประทุษร้ายผู้อื่น เช่น การแก้เสน่ห์ หรือการถอนเสน่ห์หรือแก้ของถูกใส่

13. สะเดาะเคราะห์ เมื่อชีวิตไม่แจ่มใส ไม่ราบรื่น มีอุบัติเหตุ ป่วยไข้ มีเรื่องราว อัปมงคล หดหู่ อัปโชคก็ไปพบหมอไสยศาสตร์ หรือภิกษุสงฆ์ ทำน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์เป็นการทำให้เคราะห์ร้ายกลายเป็นดีหรือหมดไป

ข้อห้ามในการใช้ไสยศาสตร์

วิชาไสยศาสตร์นั้นมีทั้งคุณและโทษแก่ผู้นำไปใช้ ดังนั้นผู้ให้หรือครูมัก จะเลือกให้ โดยมีหลักให้ศึกษายึดถือ ปฏิบัติธรรมอย่างน้อย 3 ข้อ คือ

1. จะต้องไม่นำวิชาไสยศาสตร์ ไปใช้ในทางที่ผิดศีลธรรม

2. จะต้องใช้ในการป้องกันตนเอง ญาติมิตร และประเทศชาติ

3. จะต้องใช้ในยามจำเป็น คือ เมื่อตนเป็นฝ่ายถูก มีความบริสุทธิ์ใจ

เมื่อละเมิดเข้า เช่น ข้อที่ 1 ถ้า จะเรียนมนต์เสน่ห์ต้องไม่ให้ผิดลูกผัวเมีย ผู้อื่น เพราะจะทำให้เวทมนตร์เสื่อม ถ้า ทำผิดศีลธรรม เช่น เป็นโจร ผู้ร้ายปล้น สะดม ย่อมหาความเจริญมิได้ และจะ

เกิดวิปริตขึ้นต่าง ๆ นานา

ความเชื่อที่มีอิทธิพลเกื้อกูลแก่ไสยศาสตร์ นอกจากความเชื่อในเรื่อง โหราศาสตร์แล้วก็มี ความเชื่อในเรื่อง โชคลาง ซึ่งทำให้เกิดการยึดถือ ฤกษ์ดี ยามดี อีกด้วย คนไทยส่วนใหญ่มีความ เชื่อในเรื่องโชคลางอยู่ได้สำนึกเสมอ ในทางปฏิบัติได้กลายเป็นประเพณีมี อิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างแน่นแฟ้น ตั้งแต่อดีตมา ในเรื่องของคนไทยถือว่าเป็น โชคลางนั้นอาจสรุปได้เป็น 2 ประเภท

คือ

1. นามธรรมของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น “ชื่อ” ของตน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ คนไทยยึดถือกันว่า “ชื่อ” ของคนมีความสำคัญและเป็น “ลาง” ของคนนั้น เช่น เด็กทารกที่เจ็บป่วย กระเสาะกระแสะ พ่อแม่ ญาติพี่น้องกลัวว่าจะตายเสียตั้งแต่ยังเล็ก ก็นิยมตั้งชื่อ เป็นมงคล อันถือได้ว่าเป็น “โชคลาง” ของเด็กคนนั้นว่า “ด.ช.อยู่” หรือ “ด.ช. รอดหรือบุญรอด” เพื่อเป็นโชคลางว่า

เด็กน้อยนั้นจะอยู่ หรือรอด สัตว์เลี้ยงก็ เช่นเดียวกัน นิยมตั้งชื่อที่มีความหมาย

เป็น “โชคลาง” อันเกี่ยวกับ “ทรัพย์” หรือ “ทอง” เช่น ตั้งชื่อแมวว่า “ไอ้ทอง”

เป็นต้น

2. รูปธรรมของสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น รูปร่างลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ กล่าวคือยึดถือว่า รูปร่างลักษณะแบบนั้น เป็นลักษณะ ของคนไม่ดี ไม่น่าคบหา ดังมีคำพูดกัน ติดปากว่า คนหน้าหนู หรือผมหยิก หน้า

ก้อ คอสั้น นอกจากนั้นยังถือ “ไผ่” หรือ “ปาน” ต่าง ๆ ว่าเป็นโชคลางของสิ่งดี และไม่ดีอีกด้วย เช่นถือว่า ไผ่ที่อยู่ตำแหน่งใดตานั้นเป็น “ไผ่รองน้ำตา” หมายถึงเป็นคนเจ้าทุกข์

คนไทยที่ถือโชคลางจะพิถีพิถัน เรื่องการนำสัตว์เข้ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน ด้วยว่า มีรูปร่างลักษณะเป็นมงคลหรือไม่ ถ้ามีรูปร่างลักษณะที่ไม่เป็นมงคล จะนำไปปล่อย การสร้างบ้านเรือนบน พื้นดินก็ต้องพิจารณาถึงลักษณะของ รูปทรงของที่ดิน เช่น ถือว่าที่ดินที่มี ลักษณะเป็น “ชายธง” ไม่ดี

3. ความฝัน คนไทยถือกันว่า “ความฝัน” เป็นการสะท้อนถึง “โชคลาง” ที่จะส่งผลกระทบถึงชีวิตและ ทรัพย์สินในอนาคต เช่น คนที่ฝันว่าถูกรัด ก็ถือกันว่าจะได้เนื้อคู่ อนึ่ง ความฝัน มักได้รับการตีความหมายเกี่ยวกับการ เสี่ยงโชคในเรื่องเลขท้ายของล็อตเตอรี่ คือยึดถือว่าเป็น “โชคลาง” เหมือนกัน

4. ประสบการณ์ คนไทยยึดถือ ประสบการณ์บางอย่างว่าเป็นโชคลาง อันจะส่งผลกระทบในด้านนั้น หรืออย่าง นั้น เช่น ยึดถือกันว่าการเห็นขบวนศพ เป็น “โชคลาง” และโชคดี การเห็นพระ ภิกษุถือว่าเป็นมงคล สำหรับคนจะเดินทาง แต่เป็นอัปโชคของนายพรานที่จะ ออกล่าเนื้อ

5. ปรัชญาการณทางธรรมชาติ คนไทยยึดถือสิ่งที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ฝนตก ท้องฟ้าสว่างปลอดโปร่ง เป็นโชคลางของความร่มเย็น และความ

มูลฐานของไสยศาสตร์คือความ
เชื่อตรงกับศาสนาพราหมณ์ แต่พุทธ
ศาสนาตั้งอยู่บนรากฐานแห่งปัญญาหรือ
เหตุผล แต่คนไทยก็ได้นำพิธีกรรมทาง
พุทธศาสนามาประยุกต์เข้ากับวิธีการม
ทางไสยศาสตร์รวมทั้งดัดแปลงเนื้อหา
สาระของพุทธธรรมในระดับพื้นฐาน
ไปตามจุดมุ่งหมายของไสยศาสตร์ ทั้งนี้
ก็เพราะคนไทยไม่ปฏิเสธความเชื่อพื้น
ฐานของมนุษย์ พุทธศาสนิกชนระดับ
ชาวบ้านไม่ได้ถือว่าไสยศาสตร์เป็นเรื่อง
นอกศาสนา เพราะการศึกษาเล่าเรียน
ไสยศาสตร์เป็นค่านิยมของคนชั้นสูง

และเริ่มขึ้นจากครูผู้ทรงศีลหรือพระสงฆ์ ไปใช้ ดังนั้นไสยศาสตร์จึงมีทั้งขาวและ ทางจิตใจยังหวาดสะดุ้งต่อภัยอันตราย
มาตั้งแต่สมัยโบราณ ดำ ทั้งภายในและภายนอกซึ่งเชื่อว่ามี

ศาสตร์ทุกศาสตร์ย่อมไม่มีดีและ เพราะธรรมชาติและกฎเกณฑ์ วิญญาณหรือผีร้ายรวมทั้งชาตानเป็นผู้
เลวในตัวของมันเองเพราะศาสตร์ต่าง ๆ แตกต่างอย่างตรงกันข้ามกับวิทยาศาสตร์ กระทำขึ้น ไสยศาสตร์ก็ยังคงมีอิทธิพล
ล้นพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนองความประ- กายภาพ ปัจจุบันวิชาไสยศาสตร์จึงถูก ต่อชีวิตคนไทยต่อไป คนไทยก็ยังคงเชื่อ
สงค์ของมนุษย์ การที่จะนำศาสตร์นั้น ๆ มองในฐานะเป็นมายาศาสตร์ไร้เหตุผล ว่าไสยศาสตร์เป็นวิชาอันอาจช่วยชีวิตได้
ไปใช้ให้เป็นประโยชน์เป็นคุณหรือเป็น แต่เพราะประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ยัง ในยามคับขัน □
โทษนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัญญาของผู้นำ ตกอยู่ในความมืดมนคืออวิชา อ่อนแอ

เอกสารประกอบการเรียนเรียง

ขุนช้างขุนแผน พระนคร: ศิลปบรรณาการ 2507.

จรัส พัทธมราชศักดิ์ ไทยคดีศึกษา, ศาสนาและลัทธินิยมในท้องถิ่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม 2526.

ทัศนีย์ สุจินพงษ์ "การใช้ไสยศาสตร์ในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน" วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิตภาค
วิชาภาษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระนคร: 2516.

เทพย์ สาริกบุตร ถัมภ์รักษาพุทธชาคม พระนคร: อุตสาหกรรมกรมการพิมพ์ 2493.

พิชัยสงครามคำฉันท์ พระนคร: โรงพิมพ์ไทย. 2460.

สุนทรภู่. พระอภัยมณี พระนคร: ศิลปบรรณาการ. 2509.

นิทานคำกลอน พระนคร: แพร่พิทยา. 2501.

เสรีเยรโกเศศ "คาถาอาคม" สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน 5 2505-2506

_____ ศาสนาเปรียบเทียบ พระนคร: รุ่งเรืองธรรม, 2502.

_____ ชีวิตชาวไทยสมัยก่อนและการศึกษาเรื่องประเพณีไทย พระนคร: คลังวิทยา, 2515.

ศุภร บุนนาค. สมบัติกวี พระนคร: ผดุงศึกษา, 2503.

หริต เรื่องฤทธิ์ "เครื่องราง," สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน 5 (2505-2506)

อนันต์ คณานุกัษ หนังสือนำไสยศาสตร์ พระนคร: วันชาติการพิมพ์, 2512.

Ridgway. Athelstan "Magic." Everyman's Encyclopedia, Vol. 8 3 rd. ed; London : J.M.Dent & Sons
1949-1950.

Macdonell, Arthur A. A History of San Skrit Literature, London : Williarn Heinemann Ltd., 1925.